

Ontdek de verschillen

Hoppen van eiland naar eiland

Tekst: Igor Znidarsic
Foto's: Paul Smit e.a.

Wie in zijn vakantie meerdere Waddeneilanden wilde bezoeken, moest tot voor kort steeds via het vasteland naar het volgende eiland. Sinds mei echter is er het Plan WaddenTrek dat alle vijf eilanden door veerdiensten met elkaar verbindt. Dat maakt het mogelijk om van eiland naar eiland te 'hoppen'. En de verschillen te ontdekken. Igor Znidarsic verkende het nieuwe fenomeen Waddenhoppen.

In een mum van tijd heeft de veerboot Schulpengat ons van Den Helder naar 't Horntje op Texel gebracht. Het is ineens veel stiller om ons heen en in de lucht hangt dat typische zearoma. We stappen in de taxi en even later strijken we neer in ons hotel in De Koog. De reis, die van a tot z is geregeld door Projectbureau WaddenTrek, zal ons voeren over Texel, Vlieland en Terschelling, waarbij we pas bij de terugreis, in Harlingen, weer voet op het vasteland zullen zetten. 'Island-hopping' heet dit; een in het Caribisch gebied en de Griekse Cycladen al langer bekend fenomeen, maar in Nederland geheel nieuw.

Als je van eiland naar eiland wilde, kon je tot voor kort niet anders dan via het vasteland. Het Plan WaddenTrek maakt het mogelijk van Texel naar Schiermonnikoog te reizen zonder ook maar één keer het vasteland aan te doen.

Marsdiep

Texel is veel groter dan we ons hadden voorgesteld. Bovendien - de autochtonen zullen ons dit vast niet in dank afnemen - heeft het eiland veel weg van Holland. Hierdoor hebben we niet echt het gevoel op een eiland te zitten. 't Is dat Texel van Noord-Holland wordt gescheiden door het Marsdiep, anders had het waarschijnlijk gewoon Noord-West-Friesland geheten, want die sfeer hangt er.

Texel wordt niet voor niets 'Nederland in het klein' genoemd. Op een ziekenhuis na heeft het eiland alles wat de rest van Nederland ook heeft, tot en met een vliegveld en een subtropisch zwembad. De zeven dorpen zijn echte dorpen en Den Burg verdient de titel 'hoofdplaats' zonder meer. Op Texel wonen 13.000 mensen, waar in het hoogseizoen soms wel 50.000 toeristen bij komen, er is veeteelt (op Texel wonen meer schapen dan mensen) en landbouw (bloembollen) en ergens zagen we zelfs een bord naar een industrieterrein verwijzen.

Texel is van alle Waddeneilanden ook het enige eiland dat niet louter bestaat uit door zee en wind aangevoerd zand. Er is een gebied waar keileem overheerst. Dit is goed te zien op de Hoge Berg, een heuvel (15 m) tussen Den Burg en Oudeschild.

Kunstgebitten

In het Juttersmuseum in Oudeschild, vlakbij het haventje waar vroeger de Texelgangers aankwamen, is een collectie te zien van op het strand gevonden voorwerpen. De vondsten variëren van touwen en flessen tot kunstgebitten en botten. In een vierhonderd jaar oud pand in Den Burg is de Oudheidkamer gehuisvest, met een verzameling klederdracht, oude foto's

Adembenemende vergezichten...

Na een romantische overtocht van Texel naar Vlieland, zet de schipper van De Vriendschap zijn passagiers af op een hoge, van boomstammen gebouwde steiger (foto: Pieter de Vries).

en oude gebruiksvoorwerpen, waaronder vrouwenondergoed. Met de stof die één vrouw toen nodig had, zou je in deze topless tijden een halve badplaats kunnen aankleden.

We worden er te woord gestaan door een bijzonder aardige dame die vertelt dat veel spullen aan het museum worden afgestaan door oude eilanders die of geen erfgenamen hebben of de ouderwetse spullen niet kwijt kunnen aan hun 'moderne' kinderen. Ze wijst naar een olie-hanglamp: "Die was bijna met het vuil meegegaan." Voor de expositie op de bovenetage, gewijd aan het sociale leven aan het begin van deze eeuw, zijn oude eilanders geïnterviewd over onder meer hoe je vroeger aan de man/vrouw kwam. Dat ging behoorlijk ingewikkeld. Een afspraakje met een leeftijdgenoot maakte je niet zomaar. Dat moest je eerst verdienen door middel van spelletjes op het dorpsplein.

We kunnen het niet nalaten ook een bezoek te brengen aan EcoMare, het opvangcentrum voor zeehonden, waar vooral kleine Dieter voor veel ontroering zorgt. Dieter werd in april op 15 kilometer uit de kust volkomen uitgeput aangetroffen. Hij was toen slechts enkele weken oud.

De kwelderlandschappen hebben een open verbinding naar zee. Het spel tussen 'zoet' en 'zout' zorgt er voor een bijzondere flora en fauna.

Al fietsend door bos en langs weilanden komen we ook langs de natuurreervaten De Muy en De Slufter. In De Muy is een kolonie lepelaars te bewonderen. De Slufter laat zien hoe het was toen de mens zich nog niet met de natuur bemoeide. Het kwelderland- schap heeft een open verbinding naar de Noordzee en het spel tussen 'zoet' en 'zout' bepaalt de bijzondere flora en fauna.

Verder biedt Texel het complete scala aan toeristische mogelijkheden. Liefhebbers van strandvakanties zullen De Koog zeker waarderen. Vroeger was het een vissersdorpje maar daar is niets meer van over. Het is in de loop der jaren een Zandvoort in het klein geworden. Met het verschil dat het zeewater er een stuk schoner is.

Verder biedt Texel het complete scala aan toeristische mogelijkheden. Liefhebbers van strandvakanties zullen De Koog zeker waarderen. Vroeger was het een vissersdorpje maar daar is niets meer van over. Het is in de loop der jaren een Zandvoort in het klein geworden. Met het verschil dat het zeewater er een stuk schoner is.

Oefenterrein

We zouden bijna vergeten dat we aan het eilandhoppertje zijn. Op dus naar het volgende eiland. We vervoegen ons bij de geïmproviseerde steiger op het strand bij De Cocksdorp en schepen in op De Vriendschap. Een kleine boot met een schipper die een staartje heeft en twee kwispelende honden aan boord. Kan het romantischer? Terwijl de noordenwind de kieren in onze kleding feilloos weet te vinden, tuffen we bibberend richting Vlieland, dat in de verte al wazig te zien is.

Na krap een half uur nadert de boot een

De fiets is het ideale vervoermiddel op de Waddeneilanden.

van dunne boomstammen gebouwde steiger, die twee meter boven de oever eindigt in de lucht. Daarachter ligt de enorme zandvlakte van de Vliehors. Onder de passagiers ontstaat lichte paniek. Gaan we hier aanmeren? Hoe komen we dan van die steiger af? En moeten we te voet die hele zandvlakte over? Terwijl De Vriendschap zich tegen de steiger aan vlijt, doemt uit het zand een ronkend gevaarte op, met het opschrift 'Vliehors-Express'. Het is een grote legertruck, omgebouwd voor personenvervoer. Het passagiersgedeelte is hoog boven de wielen gemonteerd en sluit naadloos aan op de steiger. Ik krijg te horen dat die steiger ieder najaar wordt afgebroken en in het voorjaar weer op een andere plek wordt op-

Het Noordzeestrand op Vlieland, een eiland waar je letterlijk stil van wordt.

gebouwd, omdat de vaargeul ieder jaar ergens anders ligt.

De Vliehors, die bijna de helft van Vlieland beslaat, wordt door Defensie gebruikt als oefenterrein. Terwijl de truck diepe bandensporen achterlaat in het zand,

denderen de F16's met afschrikwekkend lawaai rake-lings over ons heen, aanval-len uitvoerend op in de vlakke opgestelde tanks.

Vervolgens gaat het een heel stuk langs de branding. Spectaculair is de 'hop' over het eerste duin. De weg moet eerst driemaal voorgeploegd worden, voor de truck voldoende aanloop krijgt om de steile helling te nemen. De hilariteit is groot.

Plotseling bevinden we ons in de begroeide en even later ook bewoonde wereld. Bij het Posthuis stappen we na een kop koffie in de bus naar Oost-Vlieland; het enige dorp op het eiland.

Rust

Op Vlieland heerst de ingetogenheid van een klein en ver in zee liggend eiland. Vlieland is ideaal voor wie op zoek is naar rust, ruimte, verlaten stranden, fraaie vergezichten en bosrijke natuur. Dat toeristen niet met de auto het eiland op mogen, lijkt vanzelfsprekend.

Vlieland is maar twintig kilometer lang en nauwelijks enkele kilometers breed. Toch heeft het eiland het hoogste duin van alle Waddeneilanden: het Vuurboetsduin

dan 1090 inwoners. Lopend door de Dorpsstraat, een kaarsrechte straat met veel pittoreske huisjes, waan je je in de 17de en 18de eeuw, toen de Vlielanders leefden van visserij, grote zeevaart en walvisvaart. In het Tromp's Huys, waar admiraal Tromp gewoond zou hebben, zijn oudheden, kunstvoorwerpen en herinneringen aan de scheepvaart te zien.

Het heden is niet vergeten. Er zijn in Oost-Vlieland diverse winkels en supermarkten, vele goede restaurants en voldoende logiesmogelijkheden.

Fietsend verkennen we de natuurpracht, genieten van de rust en de rijkdom aan alles wat groeit en bloeit. Vlieland is een eiland waar je letterlijk stil van wordt.

Speedboot

Tijd voor de volgende 'hop'. Ook nu is het reisdoel, Terschelling, al in de verre nevel te zien. Deze overtocht geschiedt met de Koegelwieck, een enorme speedboot van het futuristische type. Terwijl we bij de steiger wachten tot de aangekomen passagiers de boot hebben verlaten, begint het plotseling te plenzen. Wanhopig kijken we in het rond, maar vinden niets om onder te schuilen. Binnen enkele minuten zijn we tot op de huid doorweekt. Tip voor de rederij: maak hier toch wat afdakjes. Passagiers die geheel verzopen zo'n supermoderne boot betreden, dat is geen gezicht.

De romantiek van De Vriendschap is hier ver te zoeken. Het interieur van de Koegelwieck lijkt sprekend op dat van een vliegtuig en de stewardess draagt een even onberispelijk uniform. Gelukkig vliegt niet alleen het ding maar ook de tijd. In no time zijn we in de haven van West-Terschelling.

Terschelling, dat vijfduizend inwoners telt, verspreid over een vijftal dorpen, is misschien wel het meest ideale eiland. Niet zo groot als Texel, maar toch onmiskenbaar een eiland met een geheel eigen sfeer. Niet zo klein als Vlieland, maar toch vol stilte en natuurschoon.

Maar liefst tachtig procent van Terschelling is natuurgebied. Op het eiland bevindt zich ook het enige Europese natuurreservaat in Nederland: de Boschplaat. Van de zeventienhonderd plantensoorten die Nederland rijk is, komt de helft hier voor. De vergezichten zijn er adembenemend.

Proef

Het Plan WaddenTrek, een initiatief van de rederijen, is bedoeld om het natuur- en cultuurtoerisme op de diverse eilanden te promoten. Om de verschillen te kunnen ontdekken, moet je immers van het ene eiland naar het andere kunnen reizen. Er is twee jaar aan het plan gewerkt. Tussen

(40 m), aan de rand van Oost-Vlieland. Daarop staat de kleinste vuurtoren (18 m) van Nederland. Om die te bestijgen, moeten eerst 218 treden worden beklommen, maar het uitzicht is zeer de moeite waard.

Oost-Vlieland telt in de winter niet meer

Wadlopen bij laag tij, een bijzondere ervaring.

sommige eilanden bestonden al bootverbindingen maar die waren ongeregeld. Het Plan WaddenTrek zorgt voor geregelde pendeldiensten tussen alle eilanden. Er wordt telkens binnen één tij heen en weer gevaren.

Vooralsnog gaat het om een proef die tot eind oktober duurt. "De proef is geslaagd als de tijdschema's van de pendeldiensten min of meer gehaald worden," zegt J. IJzerman van Projectbureau Waddentrek. Onderdeel van de proef is een noodscenario dat in werking treedt als een boot uitvalt vanwege te hoge windkracht of te laag water. Mensen worden dan met een taxi naar de reguliere veerboot naar het vasteland gebracht. Op het vasteland staat een taxi of bus klaar die hen naar de volgende veerhaven vervoert, vanwaar ze door een veerboot naar het volgende eiland worden gebracht. "Als wij ook die situaties goed doorstaan, kan het plan een voortzetting vinden in de toekomst," aldus IJzerman.

Gezelligheid

Terschelling heeft gewoon te veel om op te noemen. Er zijn diverse musea, zoals 't Behouden Huys, dat een beeld geeft van het vroegere leven op het eiland. Dit jaar is een replica gebouwd van 't Behouden Huys, de overwintering die Willem Barentsz, geboren op Terschelling, bouwde op Nova Zembla.

Verder biedt Terschelling vooral ook gezelligheid. De diverse evenementen, zoals het Oerol-festival, trekken publiek van allerlei pluimage. Er is een bruisend uitgaansleven, met als beroemd middelpunt het Midslandse café van Hessel.

Als laatste bezoeken wij het zeemanskerkhof aan de voet van de Brandaris. Op een grafsteen lezen we: 'Hier rust het stoffelijk overschot van Jan W. de Jong. Vijftig jaren de zee bevaren hebbende, overleed hij, na een jaar van rust, den 6 April 1853 te Westerschelling'. Moraal van dit verhaal: ga nooit achter de geraniums zitten. Blijf in beweging: Het leven bestaat uit meerdere eilanden. ~

Schiermonnikoog, ook een eiland met een heel eigen sfeer.

Behalve om de prachtige landschappen, staat het eiland Terschelling ook vooral bekend om de gezelligheid.

HANDIG & VOORDELIG OP VAKANTIE

Wie van Waddeneiland naar Waddeneiland wil hopen, kan gebruik maken van de diensten van Projectbureau WaddenTrek in Lauwersoog. Dit bureau regelt de hele reis, van de treintickets en de bootreserveringen tot het bagagevervoer en de accommodaties (hotel, pension of camping) aan toe. Het is mogelijk om twee, drie of vijf naast elkaar gelegen eilanden te bezoeken. Aangeraden wordt om per eiland twee dagen te nemen. Een waddenhop-trip over drie eilanden neemt derhalve een week in beslag en een trip over alle vijf eilanden ongeveer twaalf dagen (de reistijd van en naar huis inbegrepen).

PRIJZEN

De kosten van een Waddenhop vakantie kunt u in grote mate zelf bepalen. Wie van kamperen houdt en niet te duur uit wil zijn, neemt zijn eigen tent mee en voor wie het wat comfortabeler wil, boekt het projectbureau een pension of hotel. Een reis van vijf dagen over twee eilanden kost f 173,- per persoon, exclusief accommodatie en toeristenbelasting. Drie eilanden in zeven dagen kost f 208,- per persoon, eveneens exclusief accommodatie en toeristenbelasting.

BEZIENSWAARDIGHEDEN

Met speciaal voor de WaddenTrek-reiziger samengestelde informatiemappen, kunnen op ieder eiland verdronken dorpen, scheepsstrandings en/of flora en fauna worden verkend.

In verband met de beperkte laadruimte op de meeste boten, is het verstandig om niet zelf een fiets mee te nemen, maar er één te huren op ieder eiland.

INFORMATIE

Voor meer informatie over het Waddenhoppen kan men contact opnemen met Projectbureau WaddenTrek, tel: 0519-349393.

Voor informatie over de eilanden in het algemeen, is de Stichting Waddenfederatie bereikbaar via VVV Terschelling, tel. 0562-443000.

